

דף חזרה למבחן בלשון – כיתות ט' ינואר 2024

תלמידים יקרים, במבחן בלשון יופיע טקסט ועליו שאלות הבנה שונות.
שאלות לדוגמה:

- 1. מהי הטענה המרכזית בטקסט?**
טיפ: כדי למצוא את הטענה המרכזית בטקסט שאלו את עצמכם – מהי הדילמה בטקסט? במה הכותב רוצה לשכנע את הקוראים? דוגמה לטענה מרכזית: התנדבות בקהילה תורמת למי שמתנדב ולמי שמקבל את עזרת המתנדב. (הדילמה היא – האם כדאי להתנדב? הכותב ינסה לשכנע את הקוראים שכדאי להתנדב כי זה מועיל להם ולסביבה).
- 2. מהו הנושא המרכזי בטקסט?**
טיפ: חפשו איזה נושא חוזר פעמים רבות בטקסט, איזה נושא הכותב מסביר, מדגים, מבסס באמצעות מחקרים וכד'. דוגמה לנושא מרכזי בטקסט: התרומה של ההתנדבות למתנדבים ולסביבה.
- 3. כיצד מבסס הכותב את טענתו/ מהו מערך ההצדקות של הכותב לביסוס טענתו?**
טיפ: חפשו הסברים, מחקרים, ציטוט מומחים, דוגמות, סיפור אישי, השוואה וכד' שמוכיחים את טענת הכותב.
- 4. לפניכם רשימת נושאים שבהם עוסקת כל אחת מהפסקות בטקסט. כתבו לצד כל נושא את מספר הפסקה המתאים לו.**
טיפ: חשבו מהו הנושא המרכזי בכל פסקה ומה נאמר עליו. לדוגמה: היתרונות של התנדבות בני נוער בקהילה.
- 5. לעיתים הכותבים מציגים סיפור/ מחקר/ רצף של שאלות. לשם מה מציגה הכותבת את הסיפור האישי בפסקה א?**
טיפ: חשבו איזו טענה הכותבת רוצה לחזק באמצעות הסיפור/ השאלות/ המחקר. לדוגמה: אם הטקסט פותח בסיפור אישי על נערה שמתנדבת במעון ונתרמת מכך, ייתכן שהכותבת רוצה לחזק את הטענה שהתנדבות מועילה למי שמתנדב.

תחביר

- 1. נשוא = הפעולה במשפט. נושא = מבצע הפעולה.** לדוגמה: אנחנו לומדים לשון בהנאה. (אנחנו = נושא, לומדים = נשוא).
- 2. זכרו- לפני נושא לא תבוא מילת יחס. (בשיעורי לשון אנחנו משתמשים במחשב. אנחנו = נושא, משתמשים = נשוא)**
- 3. צירופים שמניים: צירוף סמיכות או צירוף שם ותוארו.**
 - צירוף סמיכות = ילדי הכפר (ילדי- נסמך הכפר = סומך) – שימו לב לה' הידוע (מופיעה בפעם אחת במילה השנייה- בסומך)
 - צירוף שם ותוארו = הילדים החכמים (הילדים = שם עצם, החכמים = שם תואר). – שימו לב לה' הידוע. דאבל ה' ☺
- 4. חלקי דיבור:**
 - **פועל:** מילה שיש לה זמן (לדוגמה: למדתי- עבר, לומדת- הווה, אלמד- עתיד). שם הפועל נחשב לחלק ממערכת הפועל.
 - **שם תואר:** מוסיף מידע לשם (איזה/ איזו?/ אילו) לדוגמה: השיעורים המתוקשבים מתקיימים במעבדה. (אילו שיעורים?) זכרו את השיר "כושי קטן" ☺
 - **שם עצם:** אפשר להוסיף לו ה ידיעה (הספר)/ שייכות (ספרי) והוא אינו מתאר שם אחר. (לדוגמה: השיעורים הללו מעניינים מאוד)
 - **מילת יחס:** מחברת בין מילים ומשפטים ואפשר להטות אותה (על: עלי, עליך, עליהם את: אותי, אותו, אותך של: שלי, שלכם, שלכן וכד')
 - **מילת קישור:** מחברת בין מילים ומשפטים, אבל אי אפשר להטות אותה (לכן, למרות זאת, אבל, כמו כן וכד')

5. **צורות הבינוני:** הכוונה לצורות שהן **פועל בהווה**, ובמשפטים מסוימים הן שם **עצם** או שם **תואר**. דוגמות:

- איתן **שומר** (פועל- הוא שומר עכשיו) על בית הספר.
- ה**שומר** יצא לסיור (שם עצם- השומר).
- הזוג ה**מאושר** (שם תואר- איזה זוג!) צעד לחופה.

תלמידים יקרים,

נתזמן לכם השבוע משימות חזרה למבחן בסביבת **עכשיו עברית לכיתה ט** (משימות רשות, לא חובה). תוכלו לתרגל ולבדוק את ידיעותיכם. בהצלחה
צוות לשון: נורית, נורית, רות ושרון

